საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კვირა, 22 თებერვალი 1920 წ.

ერთობა

ფასი 3 მანეთი

გაზეთი დღის 1 თვით 75 მანეთი, ცალკე ნომერი ყველგან 3 მანეთი. განცხადების ფასი პირველ გვერდზე სტრიქონის 5 მანეთი. მეოთხე გვერდზე 4 მან. სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივი ზომისა 15X2 სტრიქონი ხუთ. 100 მანეთი. ხელნაწერი განცხადებები არ დაიბეჭდება. რედაქცია და კანტორის ადრესი: კრუზენშტერნის ქ. 4, მუხრანსკი რუსთაველის ქუჩის მე-18-იდან.

№ 42 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 42

ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭო აუწყებს საზოგადოებას, რომ კვირას, 22 თებერვალს, ნაშუადღევის 1 ნახ. საათზე, ქვაშვეთის ეკლესიაში გადახდილი იქნება წლის თავის პანაშვიდი განსვენებულის პროფესორ

იოსებ ყიფშიძის

სულის მოსახსენებლად. (631 1—1)

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე მისი ივანეს ასული შვილებით: კონსტანტინე, ეკა, იასონი, ლადო, გოგოლა და ტერეზით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ უდროოდ გარდაცვალებას ტფილისში მათი დაუვიწყარი და საყვარელი

ნიკოლოზ (ნიკო) გრიგოლის ძე ცინცაძის

რომლის დასაფლავება მოხდება 24 თებერვალს დილით სამშობლოს სოფელ ბუკისციხეს (გურია) ივანე ნათლისმცემლის ეკლესიაზე. (633 2—1)

სიძეები: არტემ თედორაძე და ვასო გოგუაძე, შვილები: ელენე და მარო, შვილის შვილები: თამარი, კარლო და ბიძინა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ მათი ძვირფასი და საყვარელი

ნიკოლოზ (ნიკო) გრიგოლის ძე ცინცაძის

გარდაცვალებას. (633 1—1)

დამწუხრებული [illegible] შვილებით აუწყებენ ნათესავთ, მეგობრებს და ნაცნობთ, რომ დღეს ქვაშვეთის ეკლესიაში გადახდილ იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი ძვირფასი და დაუვიწყარი პოლკოვნიკი

ალექსანდრე კონსტანტინეს ძის მიქელაძის

სულის მოსახსენებლად. წირვა დაიწყება 10 საათზე, პანაშვიდი პირველის ნახევარ საათზე. (634 1—1)

უბედური დედა ნინო და მამა და სიძეები გოგიტიძე და ნიკოლოზ დოლიძე იგონებენ რა თავის დაუვიწყარ უდროოთ დაკარგულ ქალიშვილს

ნინა იოსებ ასულ ჭოჭუას

სთხოვენ ნათესავთ და ნაცნობ-მეგობრებს დაესწრონ წლის წირვას და პანაშვიდს კვირას, 22 თებერვალს 11 საათზე ქ. ოზურგეთის სობოროში. (637 1—1)

კვირას, 22 თებერვალს, დილის 12 საათზე, მუსულმანთა აუდიტორიაში (მთავრობის) დანიშნულია მე 6 რაიონის კოლექტივის საქ. სოც. დ. მ. პ.

წევრთა საერთო კრება

დღის წესრიგი: 1) სარევიზიო კომისიის მოხსენება და 2) კოლექტივის რეორგანიზაცია. (ფ. 1—1)

შრომის სამინისტროს მუშათა მაღაზია

წინადადებას აძლევს ყველას, ვისაც ნებსით თუ უნებლიეთ მიღებული აქვს კუპონებზე ზედმეტი სახელმწიფო მომმარაგების ფონდის სასურსათო ბარათები

დააბრუნონ ეს ბარათები 25 თებერვლამდე

ვინც აღნიშნულ ვადამდე ბარათებს არ დააბრუნებს, მათ სრულიად წაერთმევათ უფლება მომარაგების ფონდიდან პროდუქტების მიღებისა, პასუხისგებაში იქნებიან მიცემულნი და მათი სახელი და გვარი გამოქვეყნდება.

მომარაგების რწმუნებული. (6. 4—2)

სამტრედიის ქალაქის გამგეობა

იწვევს ბეითალ ექიმს ჯამაგირი 5460 მან. მსურველმა უნდა მიმართოს სამტრედიის ქალაქის გამგეობას. (625—2—2)

თბილისის სადარაჯო ათასეული

ამით აცხადებს, რომ ორშაბათს 23 თებერვალს ათასეულის ბინაზე (ანტონოვის ქუჩა) შუადღის 12 საათზე დანიშნულია

საჯარო ვაჭრობა

დაწუნებულ 3 ცხენზე. ცნობების მიღება შეიძლება ყოველ დღე დილის 9 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე ათასეულის სამეურნეო ნაწილში. (615—2—2)

სპეციალური სახელოსნო

სადაც ვაახლებთ ძველ კალოშებს. ვამზადებთ გამძლეობის გარანტიით. ვაკრავთ ფეხსაცმლების ტყავის საძირეს, რეზინის საძირეს, რაც იცავს ფეხსაცმელს ნოტიოსა და ფეხის გაციებისაგან. ფასები: მამაკაცის ფეხსაცმლის—100 მანეთიდან ქალისა კი—50 მან. დაკვეთას ვასრულებთ 24 საათში. მისამართი პლეხანოვის პრ. (მიხეილის პრ.) № 129.

მაღაზია „რეზინის საქმე“ (629—2—2)

შრომის სამინისტროს მუშათა მაღაზია

აცნობებს ყველა პირებს და დაწესებულებებს, რომელთაც მიიღეს

სასურსათო წიგნაკები სახელმწიფო ფონდიდან

სურსათის მისაღებად, მათ უნდა მიიტანონ ერთ-ერთი განაწილებელ სავაჭროს ქალაქის სასურსათო განყოფილებისა, კოოპერატივ „ალიანსისა“, ან ცეკავშირის მუშათა კოოპერატივებისა, ქალაქის მოსამსახურეთა ეკონომიური საზოგადოებისა და ან უნდა შეიტანონ ჯერჯერობით სანოვაგის პირდაპირ ცენტრალური საწყობიდან მისაღებად. ფორმის ნაბეჭდი ბლანკებისა მოითხოვეთ ყველა სავაჭროში.

(6. 3—3) მუშათა მაღაზიის რწმუნებული.

ექიმი ბ. ა. ოქროპირიძე იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს 4—6 საათამდის. რეზიდენციის ქუჩა № 22, სოლოლაკი. (ნ.—ო.).

ევროპა თუ აზია ამიერ-კავკასიაში?

მკითხველი ყურადღებას მიაქცევდა იმ ცნობას, რომელიც ჩვენი გაზეთის გუშინდელ ნომერში იყო გაზეთ „ტაიმსი“-დან მოყვანილი. ამ გაზეთის კორესპონდენტი აღნიშნავს, რომ საბჭოთა რუსეთის მთავრობამ დაუთმო ლიგას „ისლამის განთავისუფლებისა“, რომელსაც საბჭოთა რუსეთის ხაზინიდან მიუღია 5 მილიონი მანეთი ოქროს ფული. ლიგაში მუსულმანთა მრავალ ქვეყნის წარმომადგენლები შედიან; მათ შორის დასახელებულნი არიან: „ოსმალეთის ნაციონალისტები“ და „ერთობის და პროგრესის“ პარტია, რომელსაც უწინ ერქვა „ახალგაზრდა თურქების“ პარტია და რომლის დღევანდელი ლიდერობა ენვერ-ფაშა და ოსმალეთის ყოფილი მთავრობა.

ბოლშევიკების „ბლოკი“ ოსმალეთის ნაციონალისტებთან და ენვერ-ფაშის პარტიასთან უტყუარი ფაქტია. ვინც ყურადღებით ადევნებს თვალყურს ბოლშევიკების და ოსმალეთის იმპერიალისტების მოქმედებას ამიერ-კავკასიაში, მისთვის ყოველ ეჭვს გარეშე იქნება ამ ორი მიმართულების პოლიტიკური კონტაქტი. მათ შეთანხმებულ მოქმედებაში დაკვირვებულ ადამიანს შეუძლიან ერთნაირი სამოქმედო პროგრამაც კი დაინახოს. ამიერ-კავკასიის საზღვრებში ამ პოლიტიკურ „ბლოკს“ ორი მთავარი პუნქტი აქვს ამორჩეული: ერთია—ბაქო, მეორე—ბათუმი. ბაქოში ასინი ძლიერები არიან აზერბეიჯანის პანისლამისტური ელემენტების თანაგრძნობით; ბათუმში თავის იმედებს ამყარებენ იმ ანარქიაზე, რომლის შექმნასაც აპირებენ ინგლისის ჯარის წასვლისთანავე. ორივე ეს პუნქტი, უნდა ვაღიაროთ, ოსტატურად და მოხერხებულად არის ამორჩეული. ამიერ-კავკასიის ამ ორივე კარის ხელში ჩაგდებით „კომუნისტ-პანისლამისტები“ ადვილად დაეპატრონებიან მთელს ამიერ-კავკასიას, და რა მნიშვნელობა ექნება ამ ახალ მოკავშირეთათვის კავკასიის ყელის ხელში ჩაგდებას, ამას მიხვდება ყველა, ვინც კი გაიხსენებს ამ ევროპის და აზიის გამაერთიანებელ ადგილის როლს ისტორიაში. ამიერ-კავკასია მუდამ ყოფილა ხიდი ევროპისა და აზიას შუა. აზიიდან ევროპისაკენ მიმავალ ძალებისთვის კავკასია მუდამ ყოფილა გასავალი გზა. ევროპაში შესევამდის აზიის ლაშქარს ჯერ კავკასიის ხელში ჩაგდება უნდოდა—ჰეროდოტე—სტრაბონის, ბერძენ ისტორიკოსების აზრით, ამ გზით შესიენ ევროპას ჰუნები, მადიარები, ავარები და აზიის სხვა ტომების ნაწილები. ამ გზითვე შევიდნენ რუსეთის ველში მონგოლები. მეორეს მხრით, კავკასიის ხელში ჩაგდება ევროპიდან აზიისაკენ მიმავალ ძალებსაც აუცილებლათ სჭირდებოდათ. გავიხსენოთ, რომ რუსეთის ძლიერება ახლო-აღმოსავლეთში მაშინ განმტკიცდა, როდესაც კავკასიაში მოიკიდა მან ფეხი.

ასეთ ფრიად ხელსაყრელ ადგილთ უნდათ გადააქციონ დღეს კავკასია საბჭოთა რუსეთის და ოსმალეთის იმპერიალიზმის შეთანხმებულ ძალებს. ამნაირად, ბაქოს და ბათუმის საკითხი არ არის მარტო საქართველოს, ან მარტო სომხეთის, ან მარტო აზერბეიჯანის საკითხი. ეს არ ეხება მარტო ამიერ-კავკასიის და მის ერების ბედს. იგი მსოფლიო მნიშვნელობის საკითხია, რადგან აზიის მტაცებლური ძალები და მათი ახალი მოკავშირე „კომუნიზმის“ წითელ შემოსასხამით მორთული იმპერიალიზმი სწორეთ ამიერ-კავკასიის იხდის თავის მთავარ ბაზათ ევროპაზე თავდასხმისათვის. ამიერ-კავკასიის ეს მსოფლიო მნიშვნელობა უნდა ახსოვდეს ყოველ პოლიტიკურ მოღვაწეს, რომლის წინაშეც დგება დღეს საკითხები, როგორც არის დღევანდელი ბათუმის ბედი. ბათუმი მოკლე მნიშვნელობის ქალაქად არის დღეს გადაქცეული. ინგლისის ჯარის დიდი ნაწილი ამ ქალაქიდან და ოლქიდან უკვე წასულა. ის მცირე ნაწილები, რომლებიც იქ დარჩენილან, მოკლე ხანში აპირებენ წასვლას. ამნაირად, ბათუმი უპატრონოთ რჩება. მის გარეშემო დღეს უკვე გამართულია უსახელო ბრძოლა. ორი მთავარი ძალა ცდილობს ამ მსოფლიო მნიშვნელობის ქალაქის დაპატრონებას. ერთია ოსმალეთის იმპერიალიზმი და მისი მოკავშირე რუსეთის კომუნიზმი: მათ შეთანხმებულ მოქმედებაში დარწმუნდება ყოველი, ვინც წაიკითხავს ჩვენი გაზეთის დღევანდელ ნომერში მოთავსებულ კორესპონდენციას. მეორე ძალა—საქართველო. პირველის გაბატონება ბათუმში, ეს ნიშნავს აზიის გაძლიერებას ევროპის საზიანოთ. მეორის მიერ ბათუმის დაჭერა—ეს ნიშნავს ბათუმის გამოყენებას ევროპის სასარგებლოთ. ჩვენ აღარ ვიტყვით იმ ზნეობრივ ხასიათის უფლებებზე, რომელიც საქართველოს აქვს ბათუმის საკითხში. ჩვენ დღეს გვინდა მივუთითოთ მხოლოდ იმ გარემოებაზე, თუ რამდენათ არიან დაინტერესებულნი ევროპის ყველა სახელმწიფოები იმაში, რომ ბათუმი საქართველოს ხელში გადავიდეს.

მრავალ საუკუნეთა განმავლობაში ქართველი ერი ევროპისაკენ იწევდა და ევროპისაკენ იშვერდა ხელს. დღეს, როდესაც მის შვილებს ეძლევა თავისი სურვილი გამოთქვას, მან კიდევ ერთხელ აცნობა ქვეყანას, რომ მისი გზა ევროპისაკენ მიდის და არა აზიისაკენ. ევროპისა და აზიის შორის ბრძოლაში ჩვენი რესპუბლიკა ყოველთვის ევროპის მხარეზეა. იგი მთელი თავისი მცირე კულტურული, ზნეობრივი და ფიზიკური ძალებით ევროპის მოკავშირეობას გაუწევს ბათუმის და აჭარის საკითხში. იმედია, სწორეთ ამ თვალსაზრისით შეხედავენ ევროპის სახელმწიფონი საქართველოს რესპუბლიკის მიერ გადადგმულ ყოველს ნაბიჯს ბათუმის საკითხის გადაწყვეტის დროს.

დავეხმაროთ ქართლს

ამ ჟამად ბუნების საშინელი რისხვა დაატყდა თავს საქართველოს გულს—ქართლს.

ქალაქი გორი და მის ახლო-მახლო მდებარე სოფლები—ხიდისთავი, ხვრა, ტყემლისციხე და სხვ. სავსებით გაანადგურა მიწის ძვრამ: ათეულ და ასეულ წლების განმავლობაში აგებული შენობები დანგრეულია, მცხოვრებლები დახოცა, გადარჩენილები უწყო მდგომარეობაში არიან ჩავარდნილნი უსურსათობის გამო, შიშველ-ტიტველნი, უსახლ-კარონი.

ჩვეულებრივ უბედურების დროს გორის მაზრა თვით მოუვლიდა თავს, თავის გაჭირვებულ მცხოვრებლებს თვით უპატრონებდა.

დღეს გორს ეს არ შეუძლია. განადგურებულია ქალაქის თვითმართველობა. განადგურებულია თვით გორის სამაზრო ერობა—ეს კანონიერი ფუძე ქართლის დემოკრატიისა.

ქართლს შველა უნდა! მაგრამ არა ისეთი შველა, როგორიც ჩვენ ვიცით ხოლმე: შედგება ერთი ორი დამხმარე კომიტეტი. რამდენიმე დღის, ან უკეთეს შემთხვევაში რამდენიმე კვირის განმავლობაში კეთილი ადამიანები თავის წვლილის გაღებით შეეცდებიან თავს და შემდეგში ისევ დაივიწყებენ მიუსაფარ გაუბედურებულ ხალხს.

ასეთი შველა გორის მაზრისათვის საკმაო არაა.

უპირველეს ყოვლისა საჭიროა დაქცეული ქართლის დახმარება თვით სახელმწიფომ იკისროს: სახელმწიფო ხაზინიდან უნდა გაღებულ იქნეს საჭირო თანხები, რესპუბლიკის მომარაგების სამინისტრომ უნდა მიაწოდოს მცხოვრებთ საჭირო სურსათი და ტანისამოსი.

კარგია ნებაყოფლობითი დახმარება! მთელი საქართველო უნდა აღიძრას გაჭირვებულ ძმების საშველად. და ჩვენ ღრმად გვწამს, რომ საქართველოში არ მოიძებნება ისეთი პირი, რომელმაც დაქცეულ სოფლების და დაბა-ქალაქების საშველად თავისი წვლილი არ გაიღოს.

მაგრამ სანამ ამ გზით შეგროვილი ფული და სურსათი მიუსწრებდეს დაზარალებულებს, საჭიროა თვით მთავრობამ აღმოუჩინოს მათ დახმარება.

მთავრობა, იმედია, თვითონ შეასრულებს თავის მოვალეობას და გაჭირვებულ ხალხს დაეხმარება.

ჩვენ კი მივმართავთ საქართველოს ხალხს, მთელ მცხოვრებთ, ყველას, განურჩევლად მდგომარეობისა: გამოიჩინეთ მოქალაქობრივი სიმწიფე.

დაეხმარეთ გაუბედურებულ ქართლის ხალხს!

მოწოდება

საშინელი და მოულოდნელი უბედურება დაატყდა თავს ჩვენს რესპუბლიკას: მიწის ძვრამ გაანადგურა გორი, ხიდისთავი, ხვრა და ბევრი სხვა სოფელი ატენის ხეობაში. მრავალი ოჯახის მარჩენალი ნანგრევებში დაიმარხა; სხვები შიშველი და მშიერი ცასქვეშ დარჩნენ ამ დიდ ზამთარში.

იმათაც დაღუპვა მოელის, თუ არ დავეხმარეთ.

წარმოიდგინეთ განადგურებული ქალაქი და სოფლები, დაქცეული სახლები, დახოცილი და დასახიჩრებულნი, უსახლკაროთ დარჩენილი და თავზარდაცემული ხალხი, ქალებისა და ბავშვების გამწარებული ტირილი და მაშინ საკუთარი გული გეტყვის ყოველ თქვენგანს, თუ რა უნდა გაჰკეთოთ:

ჩვენ უნდა მოვიხადოთ ჩვენი ადამიანური და მოქალაქობრივი ვალი გაუბედურებული მოძმეების წინაშე.

ჩვენ უნდა შევუმსუბუქოთ მათ ტკივილები და ტანჯვა, ვანუგეშოთ ასეთ მწუხარებაში.

ჩვენ უნდა მოვუშუშოთ მათ ჭრილობები და საქმით დავუმტკიცოთ, რომ ყოველგვარ ჭირში მათთან ვართ.

წარმოიდგინეთ ერთ წამს თქვენი თავი იმათ ადგილას, თქვენი ბავშვები, თქვენი ძმები, დედ-მამა,—თქვენ ხომ იმათთვის არ დაიშურებთ არაფერს.

ის უბედურებიც ჩვენი სისხლხორცია, ჩვენი ახლობელი, ჩვენი მოქალაქენი,—დავეხმაროთ მათ, ვაგრძნობინოთ, რომ ასეთი უბედურების დროს ისინი უმწეონი, უპატრონონი არ არიან.

ვიდვათ ყველამ თავს მათი პატრონობა, მათი შველა.

თუ დახმარება არ იქნა უხვი, ერთსულოვანი და სწრაფი, ცივი ზამთარი მათ მუსრს გაავლებს.

მაშინ სადღა უნდა გამოვყოთ თავი?

ნუ შევარცხვენთ ჩვენ დემოკრატიულ რესპუბლიკას; ეროვნული უბედურების დროს განსაკუთრებით გვმართებს რესპუბლიკის ღირსების დაცვა და მოქალაქის სახელის მაღლა ტარება.

ჩვენი მთავრობის თავმჯდომარის წინადადებით უკვე შესდგა საზოგადო დამხმარე კომიტეტი, რომელიც ღებულობს ყოველგვარ შემოწირულებას. ასეთივე კომიტეტები უნდა დაარსდეს პროვინციის ყოველ ქალაქსა, დაბასა და დიდ სოფლებში. ეს არის ეროვნული უბედურება და მთელი საქართველო უნდა დადგეს ფეხზე.

პოეტებმა, მწერლებმა, ხელოვნების ყოველმა მსახურმა, საზოგადო და კულტურულმა დაწესებულებებმა, თეატრებმა, კლუბებმა, სინემატოგრაფებმა,—ყველამ უნდა გაიხადოს თავის წმინდა მოვალეობათ მიწის ძვრის მსხვერპლთა დახმარება.

დავამტკიცოთ ყველამ, რომ ჩვენს რესპუბლიკაში ჭირი და ლხინი ერთი გვაქვს.

დავუმტკიცოთ ქვეყანას, რომ ყოველი მოქალაქის უბედურება ჩვენი საკუთარი უბედურებაა.

მიწის ძვრის მსხვერპლთა დამხმარე მთავარი კომიტეტი.

ბათუმი

საერთო მდგომარეობა.

ბათუმიდან გვატყობინებენ: მას შემდეგ, რაც გამოირკვა, რომ ინგლისის ჯარები ბათუმს და მის ოლქის დაცლას აპირებენ, ამ ადგილებში დაიწყო თავგამოდებული აგიტაცია, ერთის მხრით, ბოლშევიკების აგენტებისა, მეორეს მხრით—ოსმალეთის იმპერიალისტების აგენტებისა.

იმ მარცხის შემდეგ, რომელიც ბოლშევიკებმა საქართველოში განიცადეს, მათ მთელი თავისი ენერგია გადმოიტანეს ბათუმში და მის ოლქში. ბათუმში სრულიად ცხადათ ხდება მიტინგები, რომლებზედაც ბოლშევიკი-აგიტატორები მოუწოდებენ ხალხს საბჭოთა რუსეთთან შეერთებას. „არც ანტანტა, არც მისი ხასა-საქართველო“! აი ახალი ლოზუნგი, რომელიც წამოყენებულია ბათუმში კომუნისტების აგენტების მიერ. ეს ვაჟბატონები არავითარ საშუალებას არ ერიდებიან ხალხში სიძულვილის დასათესად საქართველოსადმი. ეროვნულ შუღლის გაღვივება, მდაბალ ინსტინქტების გაღიზიანება—ყველა ამ ხერხებს უხვად ხმარობენ კომუნისტების „იდეური“ მოღვაწენი. საკუთრივ იარაღი მათ ხელში, სხვათა შორის, ასეთია: რუს, ბერძენ და სხვა მცხოვრებთ მიუთითებენ იმ გარემოებაზე, რომ საქართველოს მთავრობა ბათუმში შემოსვლისთანავე მოახდენს დაწესებულებათა ნაციონალიზაციას და ვინც ქართული ენა არ იცის, უნდა ბარგი აიკრას და ცარიელზე დარჩეს, ისე როგორც ეს ტფილისში დაემართა აურიცხველ არა ქართველ ჩინოვნიკებს. ამნაირ „იდეური“ საშუალებებით „კომუნისტები“ ლენინელ ჩინოვნიკებს თავის მხარეზე იბირებენ. კიდევ უფრო მეტს ენერგიას იჩენენ ოსმალეთის იმპერიალისტები. ბათუმის ბაზარზე სრულიად ცხადლივ იყიდება ოსმალეთიდან შემოტანილი ტყვია-წამალი, პატრონები, თოფები. დიდძალი იარაღი შემოდის აჭარაში ხოფიდან და ჩურუქ-სუდან. პატარა-პატარა ჯგუფებით აჭარისკენ შემოდიან ოსმალთა „ჩეტნიკები“, ასკერები, რომელნიც აჭარის მცხოვრებთა შორის შიშს ავრცელებენ ოსმალეთისადმი. ამ ბრბოების შემოსვლის მიზანი იდეური არაა სრულიადაც: მათ იმდენათ პანისლამიზმი და პანთურქიზმი არ ამოძრავებს, რამდენათაც ის იმედი, რომ, როგორც კი ინგლისის ჯარი მიატოვებს ბათუმს, თავისუფლად შეეძლებათ მცხოვრებთა ძარცვა და დიდი დოვლის მოხვეჭა. ოსმალეთის იმპერიალისტების თავგამოდებულება იქამდის მივიდა, რომ მათი აგიტატორები მისულან საქართველოს საგანგებო რწმუნებულთან—მ. ხოჭოლავასთან და გამოუცხადებიათ, საქართველომ ხელი უნდა აიღოს ბათუმზე, თორემ ცუდი საქმე დაემართებათო. შიგ ქალაქ ბათუმში მოწყობილია ოსმალთა აგიტატორების შტაბი, რომელიც მიზნათ ისახავს ქალაქს დაეპატრონოს თავის საკუთარი ძალით, როგორც კი ინგლისის ჯარის ნაწილები იქიდან წავლენ. აჭარის საზღვრები სრულიად დაუცველია. შემოწმებული ცნობებით, რომ ხოპაში ოსმალთა ჯარი უკვე დამზადებული დგას ბათუმის ოლქში შემოსასვლელად ორი-სამი ათასამდის ჯარისკაცი. აღსანიშნავია, რომ მათი სარდალია ის რიზა-ბეგი, რომელმაც ორი წლის წინათ ბათუმი აიღო. ქ. ბათუმში დაუფარავად ლაპარაკობენ, რომ ოსმალეთის იმპერიალისტების აგენტების გეგმა ასეთია: როგორც კი ინგლისელები წავლენ ბათუმიდან, ოსმალეთის საიდუმლო რაზმები რკინის გზას დაიჭერენ, ააფეთქებენ რკინის გზის იმ ნაწილს, საიდანაც საქართველოს ჯარების შემოყვანა შეუძლიან, ააფეთქებენ ხიდებს, გაამაგრებენ მთავარ ადგილებს და ბათუმს მათი აგენტები დაეპატრონებიან.

რაც შეეხება ადგილობრივ მუსულმან-მცხოვრებლებს, უნდა გადაჭრით ითქვას, რომ მათი თანაგრძნობა აშკარათ საქართველოს მხარეზეა: მათ აშინებს ოსმალთა ჯარების შემოსვლა აჭარაში, რადგან ჯერ კიდევ წელში ვერ გასწორებულან იმ ძარცვა-გლეჯის და უბედურებისაგან, რაც მათ განიცადეს ორი წლის წინათ ოსმალეთის ჯარებისაგან. ისინი მშვიდობიან ცხოვრებას არიან მოწყურებულნი და მთელი თავისი ძალღონით ეშინიანთ ახალი ომისა, მაგრამ აჭარაში ადმინისტრაცია სრულიად მოსპობილია, ხალხს არავითარი ორგანიზაცია არა აქვს და ოსმალეთის აგენტების თარეშს ვერ უძლებენ.

ოსმალეთის იმპერიალისტები, რომლებზედაც ჩვენ ვლაპარაკობთ, ეს უმთავრესად ის ელემენტებია, რომლების პოლიტიკაც სრულიად გაკოტრდა ოსმალეთში უკანასკნელ ომის დროს, რომ-

დღეს

უმაღლესმა საბჭომ დაამთავრა ოსმალეთის საკითხის განხილვა და შეადგინა საზავო ხელშეკრულება.

ომის კანონების დამრღვევნი ლაიპციგში იქნებიან გასამართლებული გერმანიის კანონებით.

ინგლისური პრესის ცნობით, უკეთუ გერმანიის სასამართლო სათანადოთ არ დასჯის ომის კანონების დამრღვევთ, ისინი გასამართლებული იქნებიან მოკავშირე სახელმწიფოების სასამართლოებში.

ბოლშევიკების ცნობით საბჭოთა ჯარმა არხანგელსკი აიღო. ნოვოჩერკასკის სამხრეთით მკაცრი ბრძოლაა.

მღვრიე წყალში უფრო ადვილად შესძლებენ თევზების დაჭერას.

საქართო ამ გარემოებას ყურადღება მიექცევა ვისგანაც ჯერ არს. საქართო პროვოკატორების თარეშს ბოლო მოეღოს.

ნუ თუ ამ გარემოებას სათანადო ყურადღება არ უნდა მიექცეს. ნუ თუ ჩვენი ხალხი პროვოკატორების სათამაშო უნდა იყოს!

ხალხს სიფრთხილე მართებს. ხალხი არ უნდა აყვეს მათ დამღუპველ საქმეს. გვეყო, რაც უბედურება გვანახვს პროვოკატორებმა კვლავ ნუ ამღვრევენ წყალს, კვლავ ნუ გვღუპავენ.

მიწის ძვრა

გორის მაზრაში.

(გორიდან ჩამოსულთ ამხანაგების ნაამბობი).

დამფუძნებელი კრება

20 თებერვლის სხდომა.

თავმჯდომარეობს ალ. ლომთათიძე.

ივ. გომართელის მოხსენებით მიღებულ იქნა: 1) საბოლოო ტექსტი დეკრეტისა დამფუძნებელი კრების არჩევნების დებულების დამატებისა, 2) მიწათმოქმედების სამინისტროს დაწესებულებათა თანამდებობის პირთა ჯამაგირის ახალი ნორმების დეკრეტისა და 3) ტყიბულის მაღაროების სამქალაქო საზოგადოების „ნახშირის" ქონების გამოყიდვის დეკრეტისა.

წინადადება ერთხმათ მიღებულ იქნა.

მომხსენებლის საბოლოო სიტყვის შემდეგ წარმოდგენილი პროექტი დეკრეტისა მიღებულ იქნა.

გ. თევზაძის მოხსენებით მიღებულ იქნა პროექტი დადგენილებისა სახელმწიფო ბანკის გამგის და გამგეობის წევრთა ჯამაგირების შესახებ.

გრ. ფუშაპელის ანგარიშში თამბაქოს მონოპოლიის გატარების შესახებ მთავრობასთან შეკითხვის გარშემო ილაპარაკა ს. დადიანმა, რომელმაც სიტყვა ვერ დაასრულა დროის გასვლის გამო.

შავი ზღვის გუბერნიაში

გაგრიდან პოლკ-მთავრის ატყობინებენ:

...

14 თებერვალს აჯანყებულთა მოწინავე რაზმები შევიდნენ ტიხორეცკაში, რომელიც ლაზარევკის ჩრდილოეთით ათ ვერსზეა.

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

21 თებერვალი

გერმანული პრესის ცნობები.

დამნაშავეთა გასამართლება.

...

...ის დიდმნიშვნელოვან განცხადებებს ...ელსკის ბილებით. ევროპისაკენ ახალი ფანჯარა გაიჭრა. რუსის ხალხის მტერი მას ვეღარ დახურავს.

უნგრეთში.

უნგრეთის ბურჟუაზია ხალხის ხვრეტას განაგრძობს. სოფლები განადგურებულია. ათასობით დახოცილია მასწავლებლები და ებრაელები. მუშებს, როგორც ცოფიან ძაღლებს, ქუჩებში ხოცავენ.

საბჭოთა ჯარები სამუშაოზე.

ყაზანის დეპომ 2 ორთქლმავალი და 17 ვაგონი შეაკეთა. სად. ლეჟდინიდან 5, სად. ბგრიზიდან 8, კრასნო უფიმსკიდან 2 და იაროსლავიდან 3 შეკეთებული ორთქლმავალი გამოუშვეს. 11—14 თებერ. 970 წითელ არმიელებმა 713 კუბ. საჟ. შეშა დაამზადეს.

სამკურნალო ბალახები.

სამარა. 18 თებერვ. სამარაში სამკურნალო ბალახების შემკრებთა ინსტრუქტორთა კურსები გაიხსნა.

მოსკოვის საბჭოს არჩევნები

427 დეპუტატთაგან 393 კომუნისტია, 14 თანამგრძნობი, 18 უპარტიო, 2 მენშევიკი. დეპუტატთა რიცხვში რუსის გზელებმა აირჩიეს პროფესორი ტიმირიაზევი.

პროფ. ტიმირიაზევი და კომუნიზმი.

პროფესორი ტიმირიაზევი დიდი მოღვაწეა. მაგრამ ის ფეხდაფეხ მიჰყვება პროლეტარიატის კომუნისტურ რევოლუციას. საქვეყნოდ ცნობილმა რუსეთის ყველაზე დიდმა მეცნიერმა ტიმირიაზევმა თავის პიროვნებაში განახორციელა მეცნიერის ნათელი მზარეები, იგი მეცნიერებას არ ხდის მდიდართა მოსამსახურეთ, არამედ—იგი მას დემოკრატიას აწვდის. პროფ. ტიმირიაზევს კომუნისტურ რევოლიუციისათვის არა ერთხელ შეუწყვია ხელი. მასში და მისით მეცნიერება და მუშები მტკიცე კავშირს ამყარებენ. ხალხმა მოსკოვის საბჭოს მუშათა დეპუტატს ამხანაგ ტიმირიაზევს.

ინგლისური პრესის ცნობები.

ომის კანონების დამრღვევნი.

(ბასრიდან).

ომის კანონებში დამნაშავეთა გასამართლება მოხდება ლაიპციგში. მოკავშირენი უფლებას იტოვებენ, რომ ის პირნი, რომელნიც სასამართლოს მიერ სათანადოთ არ იქნებიან დასჯილნი, თავის სასამართლოებში გაასამართლონ.

ოსმალეთის საკითხი.

უმაღლესმა საბჭომ, განიხილა რა ყოველმხრივათ ოსმალეთის საკითხი და შეადგინა რა ხელშეკრულობა, ეხლა მას უკვე თავი დაანება.

ბრძოლა დენიკინსა და ბოლშევიკებს შორის.

სამხრეთ რუსეთში ბოლშევიკებმა ოდესა დაიკავეს. წითლები პერეკოპის ყელთან მოადგნენ, მაგრამ უკუ აქციეს. მანიჩის და დონის სანზე ბოლშევიკები შეტევა დიდი ზარალით უკუაგდეს. ყაზახებმა გადალახეს მდ. მანიჩის შესართავთან და ჩრდილოეთის მიმართულებით ბოლშევიკებს გადევნენ. წითლებმა დაკარგეს 8,100 ჯარისკაცი, რომლებიც მოხალისეებმა ტყვეთ წაიყვანეს, დაკარგეს აგრეთვე 171 თოფი და 339 ტყვიისმფრქვეველი. წითლებმა დონის სამხრეთით აზოვის ზღვის ნაპირზე ტაგანროგიდან ჯარი გადმოსხეს.

ფრანგული პრესის ცნობები.

ვილსონის ნოტა და მოკავშირეთა პასუხი

ვილსონის ნოტაზე მოკავშირეების მიერ გაგზავნილი პასუხი ვაშინგტონში მიიღეს.

ახალი ხეხი.

ხუთშაბათს დაიწყება ახალ 5 პროცენტზე ხესხის მოწერა. ნომინალური ფასი 15,000 ფრანკია. მარშალმა დღითი პარიზის ბირჟა ინახულა.

მოკავშირეთა კომისია

მოკავშირეთა კომისია, რომელსაც დავალებული აქვს დამნაშავეთა საკითხების თვალყურის დევნება, პირველად ხუთშაბათს შეიკრიბა საგარეო საქმეთა სამინისტროში. თავმჯდომარეობს ჟიულ რამბონი. კომისია შემდგარია სამი იურისკონსულტისაგან. ინიასი—საფრანგეთიდან, ლორდი ბირკენს ედი—ინგლისიდან და ფაკუენი—ბელგიიდან.

სომხეთის პატრიარქი.

მარსელიდან იუწყებიან, რომ სომხეთის პატრიარქმა, რომელთანაც ერთად არის პოლიტიკური მრჩეველი ჟურნალისტებს მისი მისიის მიზნების შესახებ შემდეგი განუცხადა: საბოლოო ზავის წინ სომხეთის დელეგაციამ დაინახა, რომ ჩვენი ყოფნა პარიზში სასარგებლოა სხვადასხვა თვალსაზრისით. საქმე ეხება მხოლოდ თანამშრომლობას, სომხეთის დელეგაციასთან, რომელიც საზავო კონფერენციაზეა გაგზავნილი.

ახალი ამბები

მთავრობის მიმართვა საქართველოს ყველა ქალაქებს, ერობებს და თემებს. საქართველოს ნორჩ რესპუბლიკას თავს დაატყდა დიდი უბედურება. 20 ამ თვეს მიწის ძვრამ ერთიანად დაანგრია ქ. გორი და მის ახლო მდებარე სოფლები და რკინის გზის სადგურები. ათასი და ათი ათასობით ხალხი დარჩა ქუჩაზე უბინაოდ, უშწეოდ, ტიტველნი და მშიერ-მწყურვალნი. მთავალნი სახლების სანგრევებმა იმსხვერპლა. ნივთიერი ზარალი აუღრიცხველია. მოგიწოდებთ თქვენ, მხარში ამოუდგეთ მთავრობას ამ დიდ უბედურების გადატანაში. მიიღოთ ზომები მთელმა ხალხმა დაეხმაროს ქართლის გულს ქ. გორს და დაქცეულ სოფლებს ადგეს ფერფლიდან, რომ არ წარიშალოს ის საქართველოს მკერდიდან. მთავრობის დახმარება წვეთია გაჭირვების ზღვაში. საჭიროა მთელი ხალხის დახმარება, მთელი ერის ამოძრავება და უმწეო მოძმეთათვის წვლილის გაღება. დაუყოვნებლივ აცნობეთ ეს ხალხს და შეუდექით „გორის ფონდის" შეგროვებას, გორი უნდა აღსდგეს და ქვლავ ქართლის გულათ გახდეს".

მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ჟორდანია.

— მთავრობის საქმეთა მმართველი აცხადებს, რომ ყოველგვარი შემოწირულება მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოთ განსაკუთრებულ დამხმარე კომიტეტის სახელზე მიიღება მთავრობის კანცელარიის ხაზინადარიან.

— იტალიის სამოქალაქო მისიამ მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოთ 200,000 მანეთი შესწირა. მისიამ გორში და მის მიდამოებში პარასკევს გაგზავნა სავალე ამბულატორია, საჭირო მოწყობილებით და მასალებით 500 კაცისთვის, შაბათს კი გაგზავნა ექიმები მისიის უფროს ექიმის ჯენგ-ს მეთაურობით.

— მთავრობის დადგენილება. 20 თებერვლის სხდომაზე მთავრობამ დაადგინა: დაარსდეს „მთავრობის სპეციალური კომიტეტი მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა დასახმარებლათ". კომიტეტის წევრებათ არჩეულ იქნენ: იუსტიციის მინისტრი რ. მ. არსენიძე (თავმჯდომარე), შინაგან საქმეთა სამინისტროს მედიკო-სანიტარულ განყოფილების უფროსი ს. ჯაფარიძე და სახალხო გვარდიის მთავარ შტაბის წევრი ა. ხალვაშაძე. კომიტეტი შევსებულ იქნას ქალაქთა და ერობათა კავშირების და წითელი ჯვრის წარმომადგენლებით. დაევალოს კომიტეტს უმაღლესი ხელმძღვანელობა მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა დახმარების საქმისა, ხოლო ყველა უწყებებს და ადგილობრივ თვითმართველობათ—კომიტეტისთვის ყოველგვარი დახმარების აღმოჩენა და ყოველივე მისი განკარგულების შესრულება, დაევალოს მთამართველების ხაზინ. კომიტეტისთვის საჭირო კრედიტის გადადებამდე გადაეცეს მას თავისი კრედიტიდან სესხის სახით საჭირო თანხები უფლებით მიეცეს კომიტეტს მიიღოს ყოველგვარი შემოწირულება მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოთ. დაევალოს ყველა უწყებას კერძოთ მიწათმოქმედების და გზათა სამინისტროს ნიხით დაუთმონ კომიტეტს მათ საწყობებში ბი-ტყე და ყოველგვარი საქონელი და ნიხიათვე მოაწყონ მგზავრების გადაყვანა და საქონლის გადაზიდვა.

— გორის დაზარალებულებს. ქალაქის სასურსათო განყოფილებამ გუშინ გაუგზავნა გორში დაზარალებულთათვის 600 ფუთი პური დამხმარე კომიტეტის განკარგულებაში. ყოველ დღე, სანამ საჭიროება იქნება გორში, ის გაგზავნის 600 ფ. პურს.

21 თებერვალს ტრამვაის მოსამსახურეებმა თავიანთ ულუფა პური 22 ფ. 25 გ. შესწირეს გორში დაზარალებულებს. 20 ფ. პური თავიანთი ულუფა შე წირეს გორში დაზარალებულებს აგრეთვე სასურსათო განყ მოსამსახურეებმა.

— ტრამვაის სახელოსნოს მუშებმა გადასწყვიტეს თავისი ერთი დღის ხელფასი პური გაუგზავნონ ქ. გორის მიწის ძვრისაგან დაზარალებულ მცხოვრებთ.

— შემოწირულება. საბავშვებთან არსებულ შრომის არტელის მგორე საზოგადო ყრილობამ თავის წევრთა შორის შეკრიბა 20,000 მანეთი მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოდ. ფული გადაეცა კომიტეტს.

— მეორე ქართულ კლუბის მამასახლისთა საბჭომ 20 თებერვალს 20 000 მან. გადადო მიწის ძვრის გამო დაზარალებულ გორის მცხოვრებთა სასარგებლოთ. კლუბში შეგროვდა 3,666 მ. ნ.

— ორშაბათს სად. 6 ს. ცენტრ. კომიტ. ბინაზე შესდგება საქ. ს. დ. მ. პ. საკონტროლო კომისიის სხდომა. ყველა წევრების დასწრება სავალდებულოა.

— საქართველოს ეკონომიური საზოგადოება. კვირას, სადამოს 7 საათზე ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში გაიმართება საზოგადოების პირველი სხდომა, სადაც დამფ. კრების წევრი დიომიდე თოფურიძე წაიკითხავს მოხსენებას შემდეგ თემაზე: ახალი სახელმწიფო (ქალაქ-ერობა და სახელმწიფო). კრებაზე დასწრება შეუძლიან საზოგადოების არა წევრთაც. შესვლა უფასოა.

კ რ ე ბ ე ბ ი

კვირას, 22 თებერვალს დილის 11 საათზე და ორშაბათს, 23 თებერვალს საღამოს სრულ 6 საათზე დანიშნულია ქალაქის საბჭოს ს. დ. ფრაქციის სხდომა.

— ორშაბათს, 23 თებერვალს, სად. 5 საათზე, ნაძალადევის თეატრის შენობაში დანიშნულია 1 ლ რაიონულ სახალხო გვარდიის წევრთა საერთო კრება.

— კვირას, 22 თებერვალს, დილის 11 საათზე ცენტრალურ მუშათა კლუბში (პლეხანოვის პრ. № 128) დანიშნულია კრება მუშათა კლუბის წარმომადგენლებისა.

— კვირას, 22 თებერვალს, შრომის ბირჟაზე დანიშნულია ნემსთა პროლეტარ. კავშირის წევრთა საზოგადო კრება.

— კვირას, 22 თებერვალს, ახ. მარქს. ცენტრალურ კომიტეტის ბინაზე (ფერეიტერის ქ. № 2) ამხ. შ. დუმბაძე წაიკითხავს რეფერატს ორგანიზაციის წევრებისათვის „დიალექტიკა"-ზე. დასაწყისი სრულ 11 საათზე.

უცხოეთი

რ უ ს ე თ ი.

უმაღლეს „კრუგში". გაზეთი „კუბ. გაზ." ცნობით 13 იანვ. (ძვ. სტ.) მოხდა უმაღლეს „კრუგის" დახურული სხდომა. განსახილველი იყო საკითხი იმის შესახებ, თუ რა შედეგები მოჰყვა ყაზახობის წარმომადგენლების მოლაპარაკებას დენიკინთან. როგორც გამოირკვა, მდგომარეობა მეტად გაუმწვავებია უმაღლეს „კრუგის" დადგენილებას, რომელიც გულისხმობს ყაზახების საკავშირო სახელმწიფოს დაარსებას. გენ. დენიკინს განუცხადებია ყაზახობის წარმომადგენლებისათვის, რომ მოლაპარაკება ყაზახობასთან შესაძლებელია წარმოებული იქნეს მხოლოდ შემდეგ საფუძვლებზე: 1) ბოლშევიზმთან ბრძოლა სრულ გამარჯვებამდე, 2) მთლიანი და განუყოფელი რუსეთი და 3) მთლიანი ჯარი. ამრიგათ უმაღლეს „კრუგის" გადაწყვეტილება დიამეტრალურათ ეწინააღმდეგება გენ. დენიკინის ულტიმატუმის მეორე მუხლს; უმაღლეს „კრუგს" უნდოდა, ალბათ, ფაქტის წინაშე დაეყენებია გენერალი დენიკინი, რომელსაც მან დაახვედრა ამ საკითხის ასე გადაწყვეტა. დამოკიდებულება რთულდება. უმაღლეს „კრუგის" ზოგიერთი დეპუტატები ეჭვიანობენ გამოსთქვამენ იმ პოლიტიკურ ხაზის გამო, რასაც ლიდერები დეპუტატები აწარმოებენ „კრუგში". ამიტომ მოსალოდნელია „კრუგის" პირველ სხდომაზევე პირველ რიგში განსახილველ საგნათ დასმული იქნეს საკითხი დეპუტატების ხელახლა არჩევის შესახებ. ამ გზით ფიქრობენ ბოლო მოუღონ იმ აიასხვერ უთანხმოებას, რომელსაც ადგილი აქვს „მოხალისეთა" სარდლობისა და ყაზახობას შორის.

9 იანვრის სხდომაზე (ძვ. სტ.),— რომელსაც უმაღლესი „კრუგი" დღიურ წესრიგს იხუმავებდა, თერგის დეპუტატს ბორისოვს წინადადება შეიტანს პრეზიდიუმში დასვან განსახილველად „აქტუალური საკითხი" ბოლშევიკებთან დამოკიდებულების შესახებ. მან განაცხადა: „უნდა გამოირკვეს, ყველანი ჩვენ ერთნაირათ ვუყურებთ ბოლშევიზმს, თუ არა; საბოლოოთ უნდა ვიცოდეთ მართლა ყველანი თანამოაზრენი ვართ ამ საკითხში, თუ არა". მოორისოვმა საკმაო თანამოაზრენი ვერ შეკრიბა და მისი წინადადება „კრუგმა" უარყო.

ცრუ პატრიოტობა „დობროვოლიის" ზურგში. გაზეთი „კუბ. გაზეტა" მოგვითხრობს იმ ცრუ პატრიოტობის შესახებ, რომელიც გამეფებულია „მოხალისეთა" ჯარის ზურგში და სხვათა შორის ამბობს: სად არის ჩვენი საზოგადოებრიობა, ჩვენი „საუკეთესო ძალები"?.. ეკატერინოდარისა და ნოვოროსიისკის ქუჩებზე დასეირნობენ ისინი უმიზნოთ, ყოველდღის ჩვეულ და უფერულ გამომეტყველებით; ისინი, უსაქმოდ დაბრენილები, იწვევენ ხალხში პანიკას, ანიავებენ მარჯვნივ და მარცხნივ ადვილად მოგროვილ ფულებს... ეს ხალხი ბავშვურის ტვინით მოითხოვს დაუყოვნებლივ აღდგენილ იქნეს მოსკოვი და სავედრურის უფლის არსებულ მთავრობის, მთელის სერბია-ბულგარეთის რაზმებს... ასე ფუსფუსებს იგი და შემდეგ კვდება პარტახტიან ტივით... სპეკულაციის ტვინით გაჟღენთილი იგი მოითხოვს მთავრობის შექმნას, რომელიც „საზოგადოებრივ ნდობით" იქნება აღჭურვილი. გაზეთი სტატიას ასე ათავებს: „მთავრობა ყოველთვის საზოგადოების ღირსი და საზოგადოება მთავრობით. და რა რიგ იდეალურ მთავრობაზე არ ოცნებობდეს საზოგადოება—ასეთი მთავრობა მანამდე არ შეიქმნება მის მიერ დასახულ იდეალურ მთავრობის ლირებულობამდე".

საქართველოს მეაბრეშუმეთადმი

მოქალაქენო, მეაბრეშუმენო! წარმოადგინეს საქართველოში ქვეყნის მეურნეობისთვის მნიშვნელოვან წრეს. მეაბრეშუმეობა ჩვენი სახალხო მეურნეობასთან თან შეზრდილი წარმოებაა. იგი კვებავს და ინახავს საქართველოს შვილთა მრავალ ოჯახს. მეაბრეშუმეობის დარგი აძლევს ჩვენს ხალხს 80 ასი მილიონი მანეთის ღირებულებას წლიურათ ეხლანდელ ფასობაზე. ამგვარ დიდ მნიშვნელობისან წარმოებას ესაჭიროება ყოვლად განსაკუთრებულის ყურადღებითა და მზრუნველობით მოვეპყროთ. ამის ვალდებულება უწინარეს ყოვლისა ჩვენ, მეაბრეშუმეთ, გვაწევს კისერზე მეაბრეშუმეობის განვითარება და გაფურჩქვნა ჩვენში უზრუნველყოფილია ჩვენი ქვეყნის ბუნების ხელის შემწყობ მშვენიერი პირობებით. მაგრამ ამ პირობებს შესწავლა და გამოყენება სჭირია. მასთან ერთად შესწავლა და შეცვლა სჭირდება იმ გარეშე პირობათ, რომელშიაც ჩავარდნილია მეაბრეშუმე ჩვენში უკანასკნელ ათეულ წლების განმავლობაში. რა უშლის ხელს აბრეშუმის მოყვანას ჩვენში, რა აფუჭებს მოსავალს, ადვილად და ხელსაყრელად განაღდებას რა უწყობს ხელს, რა არგებს კარგი პარკის მოყვანას და მის კარგად გასაღებას, ყველა ეს კითხვები უნდა დავამუშაოთ. ყველაზე უწინ თვით ჩვენ მეაბრეშუმეებმა. ჩვენ უნდა გამოვსძებნოთ საიმედო საშუალებანი ჩვენი წარმოების საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად, ამისთვის საჭიროა, ყველა მეაბრეშუმენი ე. ი. ყველანი, ვისაც აბრეშუმი მოჰყავს, თესლით ან პარკით ვაჭრობს, ყველამ თავი მოვუყაროთ, ერთად ვიმსჯელოთ ჩვენს პროგრამაზე და შეერთებულის ძალებით ახალი გზა და საშუალება გამოვსძებნოთ მეაბრეშუმეობის წარმოების გასაუმჯობესებლად. ყოველი მეაბრეშუმე უნდა მოვიდეს 29 თებერვალს საქართველოს მეაბრეშუმეთა 3 რიგის დიდ ყრილობაზე. ყრილობისათვის დამზადებულია მრავალი მოხსენებანი მეაბრეშუმეობის საჭიროების შესახებ. ყრილობაში უნდა გადასწყვიტოს მრავალი მნიშვნელოვანი კითხვები და უნდა შეიქმნას ყველა მეაბრეშუმეთა დიდი კავშირი მთელს საქართველოში. ყოველი მეაბრეშუმე ვალდებულია ყურადღებით მოეპყრას ყრილობის მომავალ მუშაობას და დახმარება გაუწიოს ყრილობის ხელმძღვანელებს. ყოველი მეაბრეშუმე ვალდებულია ყოველი ღონე იღონოს, რომ თვითონ პირადათ დაესწროს ყრილობას. ყოველი მეაბრეშუმე ვალდებულია უწინარეს ყოვლისა იზრუნოს მისთვის, რომ სრულიათ საქართველოს მეაბრეშუმეთა ყრილობას დაესწრონ მეაბრეშუმენი ყველა კუთხიდან და ყველა რაიონებიდან, რომ მით ყრილობას მიეცეს მეტი მასალები, რომ ყრილობა შეიქმნეს ჭეშმარიტი სარკე საქართველოს მეაბრეშუმეობის ყველა რაიონების ნამდვილი სულის კვეთებისა.

საორგანიზაციო კომიტეტი.

მისამართი: საქართველოს მეაბრეშუმეთა ყრილობის მომწვევი კომიტეტი. თფილისი, გრიფის ქუჩა № 2.

ბეჭდვითი საქმის მუშათა შორის

გასული წლის 31 დეკემბერს გაუქმდა ვადა იმ ხელშეკრულებას, რომელიც დადებული იყო ბეჭდვითი საქმის მუშათა პროფესიონალურ კავშირსა და იმავე დარგის წარმოების პატრონთა შორის. 1920 წ. 1 იანვრიდან უნდა შეიკრას ახალი ხელშეკრულება. სხვადასხვა, მისგან დამოუკიდებელ მიზეზების გამო, პროფესიონალურმა კავშირმა დღემდის ვერ შესძლო აღნიშნულ ხელშეკრულების შეკვრა. დღეს კავშირის გამგეობას უკვე დამზადებული აქვს ახალი კოლექტიური ხელშეკრულება და ამ ახლო ხანში მას ხაზინებს წარუდგენს. კოლექტიური ხელშეკრულების აუცილებლობა და მისი მნიშვნელობა ჩვენმა ამხანაგებმა უკვე იციან. კოლექტიური ხელშეკრულება—ეს ის იარაღია რომელიც ყოველივე გაუგებრობას ბოლოს უღებს.

ყოველი კავშირი უნდა შეეცადოს, რომ ხელშეკრულებაში შეიტანოს ყველა ის მუხლი, რომელიც შეეფერება და მოითხოვს პროფესიონალური მოძრაობის გამოცდილება და ინტერესი. აგრეთვე უნდა დრთხილად იყოს კავშირი, რომ ხელშეკრულებაში არ შეიტანოს ის მუხლი, რომელიც არ შეეფერება და არ ეთანხმება მის გამოცდილებას მის პროფესიას.

ამიტომ კოლექტიური ხელშეკრულების შედგენის დროს ჩვენ უნდა ვიხელმძღვანელოთ პროფესიონალური მოძრაობის გამოცდილებით: რამდენად შეეფერებოდა ძველი ხელშეკრულება ჩვენს ცხოვრებას? უნდა დარჩეს ის ხელშეკრულება, თუ საჭიროა რომელიმე მუხლის შეცვლა, ან ჩამატება, ან ამოკლება?

მე ამ ქამად მინდა ამხანაგების ყურადღება მივაქციო ბეჭდვითი საქმის მუშათა პროფესიონალურ კავშირის გამგეობის მიერ შემუშავებულ ახალ კოლექტიურ ხელშეკრულებას. ჩვენი დარგის მუშებმა უკვე იციან ძველი კოლექტიური ხელშეკრულების შინაარსი. ახლა კითხვა იბადება: საჭიროა არის თუ არა ძველ ხელშეკრულებაში რაიმე ცვლილების შეტანა, ან ჩამატება და ან ამოკლება? რა გვაჩვენა ჩვენმა გამოცდილებამ?

ბეჭდვითი საქმის მუშათა პროფესიონალურ კავშირის გამგეობამ ძველ ხელშეკრულებაში, სხვათა შორის, არი დიდი ცვლილება შეიტანა: ერთი მუხლი სრულიად შეცვალა და მეორე—ერთი ახალი თავი და მუხლები ჩაურთო.

კოლექტიურ ხელშეკრულებაში ახლად ჩართული მესამე თავი შესდგება ორი მუხლისაგან და ორი შენიშვნისაგან; მომყავს აქ:

§ 8. გაზეთის ასოთ-ამწყობთა სამუშაო ზომა განისაზღვრება დღეში 7.000 კორპუსის ასოთი, გადარჩევით და პირველი კორექტურის გასწორებით.

შენიშვნა 1. თუ ასოწყობი პეტიტის ასოა—სამუშაო ზომა 10 პროც. მცირდება.

შენიშვნა 2. გაზეთის შტატის შედგენის დროს ანგარიშში ითვლება გაზეთის ოთხივე გვერდი—ყოველივე გამონაკლისს გარეშე; იმ მუშების რიცხვში, რომელთაც უნდა აღნიშნული ზომა შეასრულონ, არ შედის მეტრანპაჟი და შეკვრით.

§ 9. გაზეთზე მომუშავე ქალალდის დამწყობის სამუშაო ზომა განისაზღვრება საათში 1000 ფურცლის დაწყობით იმის შემდეგ, როცა დასაბეჭდი მანქანაზე გამზადებულია და მანქანაც გამზადებულია. ამასთანავე, მანქანის განყოფილების ყველა მუშები ერთ დროს უნდა გამოცხადდნენ სამუშაოზე და სამუშაო დროს ჩაირიცხება მუშების სამუშაოზე გამოცხადებიდან.

აი ის ახლად ჩამატებული თავი, რომლის შეტანა გამგეობამ აუცილებლად სცნო და შეიტანა კიდეც.

და მართლაც, თუ დღემდის ეს თავი შეტანილი არა გვქონდა ხელშეკრულებაში, ეს ნიშანია ჩვენი უყურადღებობისა და შეიძლება განუვითარებლობისაც.

პრინციპი სამუშაო ზომის (ნორმის) შემოღებისა უკვე დიდი ხანია მიღებულია უფრო დაწინაურებულ ქვეყნების მუშათა კლასის მიერ.

ავიღოთ მაგალითი: საჭიროა ახალი გაზეთის გამოცემა. საჭიროა ასოთ ამწყობები. რამდენი კაცი უნდა გაიგზავნოს? ამის განსაზღვრა დიდ ხანძილს და გაუგებრობას იწვევდა. ჩვენი გაზეთის ასოთ-ამწყობთა რიცხვი ზოგიერთ გაზეთზე 20 განისაზღვრება, ზოგზე 16, 13, 12 და სხვა. და რომ დაისვას კითხვა: რატომ არის ამა თუ იმ გაზეთზე ამდენი და ამდენი ასოთ-ამწყობი.— დღემდის ჩვენ ამის პასუხი არა გვქონდა.

აი ყოველივე ეს მაგალითები ამტკიცებენ იმას, რომ საჭიროა სამუშაო ზომის პრინციპის შემოღება. სწორად აქედან გამოდიოდა გამგეობა.

შეიძლება აქ სთქვან: პრინციპიალურად მისაღებია, მაგრამ გამგეობის მიერ შეტანილი და წარმოდგენილი სამუშაო ზომა როგორც ასოთ ამწყობებისთვის, ისე გაზეთზე ქაღალდის დამწყობთათვის მიუღებელია. ზოგიერთი იმასაც კი ამბობს—რომ 7000 ასოს აწყობის შემოღება მძიმე ტვირთად დააწვება მუშასა, მაგრამ ჩვენ გამოცდილებიდან ვიცით, რომ ეს შეხედულება არ არის მართალი. აღნიშნულ სამუშაოს ზომის ცხოვრებაში გატარებით, ჩვენ ვამტკიცებთ, ასოთ-ამწყობის მდგომარეობა უსათუოდ გაუმჯობესდება. ამის მაგალითები უკვე არის: გაზ. „ერთობაზე", „სახალხოზე" და „საქართველოზე" ეს ზომა უკვე შემოღებულია, და არ შეიძლება ითქვას, რომ ამ ზომის შემოღების შემდეგ ისინი ცუდ პირობებში ჩავარდნენო.

ასევე ითქმის გაზეთის მომუშავე ქაღალდის დამწყობზე. აღნიშნული დამწყობთა ზომა—თვით მათთ დიდი უმრავლესობითვე გადაწყდა.

განვიხილოთ ახლა მეორე ცვლილება; ძველ კოლექტიურ ხელშეკრულებაში ყველაზე დიდ ყურადღებას მუშებისას მე-12 მუხლი იპყრობდა; იქ ნათქვამი იყო: წარმოების, ან შტატის შემცირების გამო ლიკვიდაციის დროს მწარმოებელ ბეჭდვითი საქმის მუშათა პროფესიონალურ კავშირში შექვს სამი თვის ჯამაგირი ყოველ მუშაზე. მოიხსა და გათავდა. ამაზე მეტი იქ არაფერი იყო ნათქვამი და განმარტებული.

რა შედეგი მოჰყვა ამ მუხლს?

მოვიყვანოთ მაგალითები: გაზეთის გამომცემელი თხოულობს ასოთ-ამწყობებს; კავშირი ჰგზავნის მათ. შეცვლა მდგომარეობა და გაზეთი ერთი თვის შემდეგ დაიხურა. მაშინ ძველი ხელშეკრულების ძალით გამომცემელს თითოეულ მუშაზე სამ-სამი თვის ჯამაგირი უნდა გადაეხადა. იყო ისეთი შემთხვევაც, როცა ერთი დღის ნამუშევარმა ასოთ-ამწყობმა—სამი თვის ჯამაგირი მიიღო, რადგანაც მეორე დღეს გაზეთი შეჩერდა. შეიძლება ზოგიერთმა ამხანაგმა აქ სთქვას: მერე რა უშავს, რომ მუშამაც თავისი გასამრჯელო და კეთილი მიიღოსო. მაგრამ ვინც ამას ამბობს, მან, ალბათ, არ იცის საქმის მეორე მხარე. საჭიროა ყურადღება მივაქციოთ შემდეგს: ამ სამი თვის ჯამაგირის გადახდის შიშით—წარმოების პატრონი ყოველთვის გაურბის მუშის მიღებას და სცდილობს ათასნაირი ხრიკებით იხმაროს, რომ, რაინდაც სამუშაო ჰქონდეს, მუშა არ მიიღოს. ეს მდგომარეობა კი მუშას ცუდ პირობებში აყენებს: უმუშევართა არმია თანდათან იზრდება და მათი შენახვა და დახმარება კავშირის ძალ-ღონეს აღემატება.

აქ კიდევ უფრო საყურადღებოა მეორე ფაქტი,—რასაც დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს; ზემოთ, როგორც დაინახეთ, ერთი დღის ნამუშევარმა მუშამ მიიღო სამი თვის ჯამაგირი. ახლა კითხვა იბადება: წარმოების დახურვის დროს რამდენს იღებს ჯამაგირით ის მუშა, რომელსაც ერთ დაწესებულებაში უმსახურნია 10, 15, 20 და 30 წელიწადი? რომელსაც მთელი თავისი ახალგაზრდობა და ენერგია იქ შეულევია? ამ ძველი ხელშეკრულ ის ძალით ისიც მხოლოდ და მხოლოდ სამ თვის ჯამაგირს იღებს. როგორც ხედავთ—აქ დიდი უსამართლობაა.

აქ ერთ კითხვაზედაც უნდა შევაჩერო ამხანაგების ყურადღება: მოხდა ისეთი შემთხვევა (და ასეთი შემთხვევა კი ბევრია), რომ წარმოების პატრონი არ ითხოვს მუშას და იგი იქ დაბერდა და მოკვდა—რა მდგომარეობაში ვარდება ამ დროს მისი ოჯახი? ძველი კოლექტიური ხელშეკრულების ძალით მას კაპეიკიც არ ერგება. თუ ქმარს გულს ხაზინი გამოდგა—ხომ გადუგდებს ერთ ორ გროშს დაზარალებულ ოჯახს, თუ არა და იგი წყალმა უნდა წაიღოს.

კიდევ ბევრი მაგალითების მოყვანა შეიძლებოდა ძველი ხელშეკრულების მე-12 მუხლის უვარგისობის და ჩვენი პროფესიისათვის მიუღებლობისა, მაგრამ მე მგონია ესეც საკმარისი არის. მაშასადამე, საჭიროა მე-12 მუხლის მაგიერ ისეთი მუხლი ჩაირთოს ხელშეკრულებაში, რომელიც ყველა ზემო ნამოთვლილ კითხვებს პასუხს გასცემს.

და ჩვენ ვფიქრობთ, რომ გამგეობის მიერ შემუშავებული ახალი მუხლი სრულიად მისაღები და მიზანშეწონილია.

ეს მუხლი შემდეგია:

§ 15 დაწესებულების ლიკვიდაციის დროს, ან მუშის უმიზეზოთ დათხოვნისათვის, დაწესებულების პატრონს ბეჭდვითი საქმის მუშათა პროფესიონალურ კავშირში შექვს სალიკვიდაციო ჯამაგირი თ. ნახმდ ცენტრალური მომრიგებელ კამერის ნორმისა, მხოლოდ არა ნაკლებ სამი თვის ჯამაგირისა იმ დათხოვნილთათვის, რომელნიც ჩაირიცხულნი არიან შტატში 1920 წ. 1 იანვრამდე. ის მუშები და მოსამსახურეები, რომელნიც ჩაირიცხებიან სამუშაოზე 1920 წ. 1 იანვრის შემდეგ, ისინი სარგებლობენ მხოლოდ ცენტრალური მომრიგებელ კამერის ნორმის თანახმად.

შენიშვნა 1. იმ მუშას რომელსაც უმსახურნია წელიწადზე ნაკლები, სალიკვიდაციო ეძლევა ერთი მეთორმეტედი ნაწილი თვიურ ჯამაგირისა ყოველი ნამსახურევ თვის ანგარიშიდან, მხოლოდ არა ნაკლებ ორი კვირისა.

იმ მუშას, რომელსაც უმსახურია წელიწადზე მეტი, ლიკვიდაციის დროს ჯილდოთ ეძლევა ყოველ წელიწადში ერთი თვის ჯამაგირი სამი წლის განმავლობაში, ხოლო ამის შემდეგ—წელიწადში ნახევარი თვისა.

დათხოვნის დროს მუშას სალიკვიდაციო ეძლევა უკანასკნელ ფაქტიურად მიღებულ ჯამაგირისა მიხედვით ყოველ მომატებებით.

შენიშვნა 2. სალიკვიდაციო ჯილდო არ ვრცელდება იმ მუშებზე, რომელნიც ბეჭდვითი საქმის მუშათა პროფესიონალურ კავშირის გამგეობის ნებართვით დროებით სამუშაოზე არიან გაგზავნილნი.

შენიშვნა. 3. დროებით მომუშავედ მათ ითვლებიან ისინი, რომელნიც კავშირის გამგეობის ნებართვით გაიგზავნებიან ავადმყოფთა და ერთი თვით შვებულებისთვის წასულთა მაგიერ და მუშაობენ მხოლოდ ერთი თვის განმავლობაში.

შენიშვნა. 4. სალიკვიდაციო ჯილდო ეძლევათ აგრეთვე იმ მუშებსაც, რომელნიც მისგან დამოუკიდებელ მიზეზების გამო, ესე იგი, საპატიო მიზეზით, თვითონ აცხადებენ თავს სამუშაოს. თუ განიცობა წარმოების პატრონი არ სცნობს საპატიო მიზეზათ წარმოდგენილ საბუთს, საქმე საკითხის გადაწყვეტა გადაეცემა ამისთვის არჩეულ საარბიტრაჟო კომისიას.

სალიკვიდაციო ჯილდო ეძლევა აგრეთვე სიკვდილით დაზარალებულ მუშის ოჯახსაც.

ზოგიერთები ამბობენ, რომ ახალი მუხლის ძალით მუშას ადვილად დაითხოვს ხაზეინიო; მაგრამ ეს არ არის მართალი: ქალაქის თვითმართველობასთან არსებობს სალიკვიდაციო კომისია; თუ კავშირის გამგეობა დაინახავს, რომ მწარმოებელი უკანონოთ ითხოვს მუშას, კავშირს შეუძლიან არ დაეთანხმოს მას და საქმეს გადასცემს სალიკვიდაციო კომისიას. ეს უკანასკნელი კი—დიდი ქვლევა ძიების შემდეგ გადაწყვეტს ნაძ. ჯს. ისე, რომ ამ შემთხვევაში უმუშევართა რიცხვი უსათუოდ შემცირდება.

ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ბეჭდვითი საქმეთა პროფესიონალურ კავშირის წევრები მოიწონებენ გამგეობის შეტანილ ცვლილებას და მას დაადასტურებენ, მით უმეტეს, რომ რწმუნებულთა საბჭოს კრებამ ის უკვე მიიღო. უკანასკნელი სიტყვა საზოგადო კრებას ეკუთვნის.

მიხ. თამაზაშვილი.

ექსპედიციის გაძარცვა

1 მილიონისა და 85 ათასი მანეთის გატაცება.

ამ დღეებში სახელმწიფო ბონების დასამზადებელ ექსპედიციაში, კასის შემოწმების დროს აღმოჩენილ იქნა, რომ ბოროტმოქმედთ გაუტაცნიათ ერთი მილიონი და 85 ათასი მანეთი.

ცნობა საგანგებო რაზმს.

16 თებერვალს ეს ამბავი ექსპედიციამ აცნობა შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან არსებულ საგანგებო რაზმს: საგანგებო რაზმს ეცნობა აგრეთვე ვისზედაც იყო მიტანილი ეჭვი ქურდობაში.

დანაშაულობის ადგილზე.

მიიღო თუ არა ეს ცნობა, საგანგებო რაზმის უფროსი კიდია თავისი თანაშემწეებით ფაჩულიათი და ჯანელიძესთან ერთად მივიდა ექსპედიციაში. ამავე დროს ექსპედიციაში მივიდა თფილისის საოლქო სასამართლოს პროკურორის ამხანაგი როგავაძე და საგანგებო საქმეთა გამომძიებელი დილევსკი. კასის დათვალიერების შემდეგ რაზმის აგენტები იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ ფულის გატაცება შეეძლოთ მხოლოდ იმათ, ვინც კასა საბოლოოდ დასთვალა და ვინც ამ დათვლის დროს დაესწრნენ. მოსამსახურეთა გამოკითხვამ დაამტკიცა, რომ კასსა დაეკეტა მოლარეს თანაშემწეს მენაბდეს და კონტროლიორს ლავრენტი ქარხალაშვილს. თვით მენაბდე ექსპედიციაშივე აღმოჩნდა. ქარხალაშვილი კი, არ აღმოჩნდა ექსპედიციაში, მიუხედავათ იმისა, რომ ის ვალდებული იყო გამოცხადებულიყო. სამსახურში საათის პირველზე. მისი მოძებნა და ბინის გაჩხრეკა მიენდო ჯანელიძეს, რაზმის უფროსი კიდია კი ექსპედიციაში დარჩა საქმის დაწვრილებით გასაცნობათ.

ქარხალაშვილის შეპყრობა.

ჯანელიძემ შეიპყრო ქარხალაშვილი. შეკითხვაზე, თუ რატომ არ არის ის სამსახურში, ქარხალაშვილმა აჩვენა, რომ ორი დღეა ის ავად არის და ამის შესახებ იციან ექსპედიციაში. ვინაიდან დაკითხვის დროს ქარხალაშვილი ღელავდა და წითლდებოდა, ჯანელიძემ მას პირდაპირ მისცა წინადადება წარმოედგინა ექსპედიციიდან გატაცებული ბონები. ეს ლაპარაკი სწარმოებდა ქარხალაშვილის ბინის ფიცარზე. ამ დროს ჯანელიძემ შენიშნა, რომ ვიღაც ხანში შესული ქალმა ქარხალაშვილის ოთახში რაღაც ნივთი შეახვია, ტანსაცმელში დამალა და შუა კარებიდან მეორე ოთახში გავიდა. ჯანელიძე გაჰყვა იმ ქალს ოთახში, მაგრამ ის სხვა კარებიდან გავიდა და შეეცადა მიმალულიყო. ქალი შეპყრობილ იქნა. მოკრეფში აღმოჩნდა ორი ახალი ოქროს საათი, ერთი პლომბიანი ძეწკვი და 100 ათასი მანეთი ახალი, ხუთას მანეთიანი, ბონები, შემდეგ ოთახის გაჩხრეკის დროს კიდევ აღმოჩენილ იქნა საწერ მაგიდის უჯრაში 50 ათასი მანეთის ბონები.

შეკითხვაზე—სად არის დანარჩენი ფული, ქარხალაშვილმა განაცხადა, რომ დანარჩენი ფული მან გადასცა ამხანაგებს შემდეგ სადამის თავისუფლების მოედანზე, რომელთა გაცემა მას არ შეუძლია. ჯანელიძეს ეს არ დაიჯერა და დაჟინებით მოითხოვა დანარჩენი ფულების წარდგენა. მაშინ ქარხალაშვილმა განაცხადა, რომ ყველაფერს იტყვის საგანგებო რაზმში. დასტოვა რა ჯანელიძემ ქარხალაშვილის ბინაზე ერთი ერთი თანამშრომელი რაზმისა, თითონ ქარხალაშვილი თავისი ძმით იოსებ ქარხალაშვილთან ერთად წაიყვანა საგანგებო რაზმში.

გზაში ჯანელიძე შეეცადა ქარხალაშვილის გამოტეხას, მაგრამ ორივე ძმა გაჩუმებულნი იყვნენ, არაფერს ამბობდნენ. ექსპედიციის ეზოში შესვლისთანავე ჯანელიძემ უთხრა მათ: თუ სიმართლეს არ მეტყვით, ახლავე ექსპედიციაში შეგიყვანთ და ექსპედიციის მოსამსახურენი ყველაფერს იტყვიან. მაშინ ქარხალაშვილი შეეხვეწა, რომ ის ექსპედიციაში არ შეეყვანათ და განაცხადა, რომ ფული მან გაიტაცა მოლარეს თანაშემწე მენაბდესთან ერთად და დასძინა, რომ მენაბდეს შეპყრობის შემდეგ ის იტყვის აგრეთვე იმ ჯამის რაოდენობას რომელიც მას ერგო წილად. ვინაიდან საგანგებო რაზმში დაკითხვით არაფერი გამოირკვა, ქარხალაშვილი წაყვანილ იქნა ექსპედიციაში.

ქარხალაშვილი ექსპედიციაში.

მიუხედავად თანამოსამსახურეების გაკიცხვისა ქარხალაშვილი მაინც პირვანდ ჩვენებას იძლევა. ექსპედიციის მუშებისა და მოსამსახურეების თანდასწრებით გაგრძელდა ქარხალაშვილის დაკითხვა. მან განაცხადა, რომ ფულის ერთი ნაწილი დამალულია სარდაფში ნახშირის ქვეშ. იქვე აჩვენა საგანგებო რაზმმა იოსებ ქარხალაშვილმა. აღნიშნულ ადგილას გაემგზავრნენ კიდია, ფაჩულია და ექსპედიციის მმართველი ბერიძე და მართლაც ნახშირის ქვეშ აღმოჩენილ იქნა 161 ათასი მანეთი. თუ სად ჰქონდა დამალული დანარჩენი ფული, ეს ქარხალაშვილმა არარ სთქვა.

გადამალულის ძებნაში

ამის შემდეგ შეუდგნენ ფულის ძებნას სხვადასხვა პირთა შეკითხვით. კიდია თავისი თანაშემწეებით წავიდა ქარხალაშვილის ბინაზე და შეუდგა გამოძიებას. აქ კიდიამ ყურადღება მიაქცია ერთ გარემოებას: ქარხალაშვილის ნათესავი გიმნაზიელი სადღაც გაგზავნეს, რადგაც მინდობილობით. კიდიამ გიმნაზიელს მეთვალყურე გააყოლა. გამოირკვა, რომ გიმნაზიელი შევიდა წყლიანის ქუჩაზე მესამე ნომერ სახლში და დარჩა რა იქ რამდენიმე წუთი, უკან გამობრუნდა. რაზმის მეთვალყურე გიმნაზიელის წასვლის შემდეგ შევიდა ოთახში, მაგრამ ვინაიდან ის მარტოდ იყო, ჩხრეკა არ მოახდინა იქ მცხოვრები აღმოჩნდა მარია ერმინოვისა, ქარხალაშვილის სიდედრი, რომელმაც რაზმის თანამშრომლის შემდეგ მიხვდა რაშიაც იყო საქმე და შესანახად მიბარებული ფულები და ნივთები გადაგზავნა იმავე ქუჩაზე 4 ნომერ სახლში ანნა ბოლდასაროვისას. ქარხალაშვილის სიდედრის ბინაზე მომხდარი ჩხრეკით ვერაფერი აღმოაჩინეს.

ანნა ბოლდასაროვის დღეობაში.

მეორე დღეს ჯანელიძემ გამოარკვია, რომ ანნა ბოლდასაროვას დღეობის გამო სტუმრები ჰყავდა მოწვეული; სტუმრებმა თურმე რაღაც ფულები გაიყვეს ერთმანეთში. ექსპედიციის მმართველი ბერიძე და კიდია მივიდნენ ბოლდასაროვისას. ანნა ბოლდასაროვთან 16 თებერვალს, ქარხალაშვილის სიდედრის გიმნაზიელის ყოფნის შემდეგ მართლა მიიტანა რაღაც მოკრული და ტიტის ქვეშ დადვეს. ერთ სტუმართაგანს ნიკო მიკაცაძეს ეთქვა, რომ ეს მოკრული ნაჭერი ძალი ნივთიანი და გახსნა, რომელში ც აღმოჩენილიყო 150 ათასი მანეთი, სხვა და სხვა მატერია და წაღები. იქ მყოფ სტუმრებს ხმის უმეტესობით გადაუწყვიტათ, როგორც ფულები ისე ნივთები გაეყოთ ერთმანეთის შორის. სტუმართ მოყვარე დიასახლისისთვის მიეცათ 50 ათასი მანეთი დანარჩენი ნივთები და გაიყვეს ერთმანეთში—ნიკო მიკაცაძემ, პარმენ სვანიძემ, არჩილ სვანიძემ, (მეორე კომისარიატის მილიციონერი), დომენტი შოკოლაშვილმა, აბრამ ჯავახიშვილმა და სიმონ საყვარელიძემ.

სტუმრების მონახვა.

ფაჩულიამ და ჯანელიძემ ბოლდასაროვას ასულის სტუმრები მონახეს და ჩამოართვეს: მიკაცაძეს 21 ათასი მან. და 12 წყვილი წინდები, პ. სვანიძეს—11 ათასი მან., ა. სვანიძეს—15 ათასი, შოკოლაშვილს—23 ათასი და ერთი წყვილი წინდები, ჯავახიშვილს—შალის და აბრეშუმეულობის მატერიები, საყვარელიძემ განაცხადა, რომ 25 ათასი მანეთი, რომელიც მას ერგო დახარჯა, მაგრამ აღუთქვა გადახდა, მიკაცაძემაც აღუთქვა დაკლებული 4 ათასი მანეთის გადახდა. ასე რომ 150 ათასი მანეთი და ნივთებიც აღმოჩენილ იქნა.

იოსებ ქარხალაშვილის გამოტეხა.

ყველა ამის შემდეგ იოსები გამოტყდა, რომ მისმა ძმამ ლავრენტიმ თებერვლის 14 დღითი შაბათს საღამოთი ექსპედიციიდან საბნით გაიტანა ფულები და მასთან ერთად წავიდა ერისთავის ქუჩაზე სიმონ ბკოფაშვილის ბინაზე სადაც სიმონთან და გიგო ქარხალაშვილთან ერთად დამალეს ბონები. ბკოფაშვილს დაუტოვეს 300 ათასი მანეთი და ძმას გიგოს 300 ათასი. დანარჩენი წამოიღეს ბინაზე.

ბკოფაშვილის ბინაზე.

კიდია იმ წამსვე წავიდა ბკოფაშვილის ბინაზე. ბკოფაშვილმა დაადასტურა იოსების ჩვენება და დასძინა, რომ 200 ათას მანეთად მან იყიდა საქონელი და დაუსახელა კიდეც ადგილი, სადაც საქონელი იყო შენახული. ბკოფაშვილს თან აღმოაჩნდა 50 ათასი მანეთი.

გიგო ქარხალაშვილი.

შეპყრობილმა გიგო ქარხალაშვილმა განაცხადა, რომ ლავრენტიმ მას მართლა მისცა 300 ათასი მანეთი, მაგრამ მეორე დღეს წაიღო გარდა 70 ათასი მანეთისა.

ლ. ქარხალაძის უკანასკნელი განცხადება.

მხოლოდ ამის შემდეგ გამოტყდა ლავრენტი ქურდობაში და განაცხადა, რომ ეს ჩაიდინა მან მარტოდ მარტომ. მოლარის თანაშემწე მენაბდე კი უბრალოდ გახვია საქმეში, რომელსაც არავითარი მონაწილეობა არ მიუღია. მენაბდე განთავისუფლებულ იქნა.

ქარხალაშვილის ძველი ცოდვები.

გამოძიებამ გამოარკვია, რომ წარსული წლის ოქტომბერში ქარხალაშვილს ექსპედიციიდან მიუპარავს 300 ათასი მანეთი. ქარხალაშვილის ბინაზე მესამეჯერ მოხდარა ჩხრეკა. ჩხრეკის დროს აღმოჩენილ იქნა ბინაში დამარხული 11 ათასი მანეთი.

—

სულ აღმოჩნდა და ჩამორთმეულ იქნა ფულად 584.010 მ. საქონელი—387.000 მანეთის. ფულები დაუბრუნდა ექსპედიციას. დაპატიმრებულნი გადაეცა საგანგებო საქმეთა გამომძიებელს დილევსკის.

მუშათა შორის

ბათუმი. ბათუმის რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა უკიდურეს მდგომარეობაზე არა ერთხელ დაიწერა გაზეთებში, მაგრამ მათ სამართლიან გოდებას რკინის გზის ადმინისტრაცია ნაკლებ ყურადღებას აქცევს. ამ დღეებში ბათუმის რკინის გზის კავშირის რაიონულ გამგეობის თავმჯდომარე ყ. ნ ნ ძემ შემდეგი თხოვნით მიმართა ბათუმში ჩამოსულ დამფუძნებელი კრების და სარკინიგზო კომისიის წევრს გრ. ურატაძეს.

თქვენი ბათუმში ყოფნის დროს, ალბათ, გაიგებდით იმ საშინელ სიძვირეს სურსათ სანოვაგეზე, რომელიც დღეს არსებობს ბათუმის ბაზარზე და ამისათვის აქ აღარ შევუდგებით მათ ჩამოთვლას. ჩვენი რკინის გზის მუშა მოსამსახურეები დღეს ისეთ პირობებში იმყოფებიან, რომ ძნელია მისი აღწერა. ბევრი მათგანი სულ უბინაოდაა, ბევრი ათი თუ დახურულ ვაგონებში ცხოვრობენ და სიცივით ებოლებიან ცოლშვილი; არც ერთ მათგანს არა აქვთ სათბობი მასალა, თუმცა ზოგიერთებს, ამ დღეებში, თითო უჯრა ქვის ნახშირი და რვა-რვა ნაჭერი შეშა მიეცათ, მაგრამ მეორე დღეს, არც ერთს მათგანს არ გაჰქონდია სათბობი მასალა. სათბობი მასალის ყიდვაზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია, რადგან საჟენი შეშა ბათუმში 30—35 ათას მან. ფასობს. მოსამსახურეებს რკინის გზის ადმინისტრაცია დაჰპირდა თბილ ქურქებს, ნაბდის ფეხსაცმელებს და საწვიმრებს, მაგრამ დაპირება დაპირებათ არის და დაპირებული მხოლოდ ათიოდე კაცმა მიიღო. ვაგონის დარაჯები და სხვა დარგის მოსამსახურეები, რომელნიც დილიდან საღამომდე და საღამოდან გათენებამდე ღია ცის ქვეშ არიან სამსახურის გამო, ხაზგასმით ფეხშიშვლები და საზაფხულო ტანისამოსის ამარა ასრულებენ სამსახურს. ამათი სისაწყლით ქვებიც კი ატირდებიან, მაგრამ ჩვენი ადმინისტრაცია და ხელმძღვანელი ამხანაგები ისეთ გულგრილობას იჩენენ, რომ ყოვლად მიუტევებელია. ამ დღეებში აქ ჩამოვიდნენ დამფუძნებელი კრების წევრები ამხ. კოველიოვი და ბ-ნი დლონტი, რომელნიც ძიობდნენ, თუ რამდენი მუშა-მოსამსახურენი არ ცხადდებიან სამუშაოზე და გამოარკვიეს, რომ არ ცხადდება 40 პროც და არც ერთ მათგანს იმისი მიზეზი არ გამოურკვევია, თუ რისთვის არ ცხადდებიან. მათ მიერ შეკრებილ ცნობებზე ზედმეტს იტყვით: ვინც ჩოდის სამუშაოზე, ისეც არაქათ გამოლეულია და ნახევარს იმისას ვერ აკეთებენ, რაც უნდა გაეკეთებიათ. ასეთ მუშების არანორმალურ მდგომარეობას, მეტი ყურადღების მიქცევა უნდა და ამ ყურადღებას ჩვენ, განსაკუთრებით ბათუმის მუშა-მოსამსახურე, მოკლებული ვართ, როგორც ადმინისტრაციისაგან, ისე ჩვენი ხელმძღვანელი ამხანაგებისაგან. ჩვენი მოსამსახურეები რომ ჯამაგირს ღებულობენ იმას თქვენ გაიგებთ დაწვრილებით ჩვენის სამმართველოდან, ხოლო მე აქ მოვიყვან იმ მუშა მოსამსახურეთა ჯამაგირის რაოდენობას, რომელნიც მსახურებენ ინგლისელებთან რკინის გზაში (ნავთსადენის ნაწილში). —მაგალითად, ბათუმის ნავთსადენში ღებულობენ: 1) მემანქანე—8000 მან., 2) ქვაბის გამთბობში 6875 მ., 3) ზეინკალი—7375 მ., 4) დარაჯი—6025 მ., 5) შავი მუშა—6025 მ., 6) კანტორის მოხელე—7376 მან., 7) მოინგარიშე—8000 მან.

ამ ჯამაგირებს ღებულობენ ქართული ბონებით.

თუ შევადარებთ ამათ ჯამაგირებს ჩვენს ჯამაგირებზე, გამოდის, რომ ჩვენ ოთხჯერ ნაკლებს ვღებულობთ, ვიდრე ისინი და სხვა. დანარჩენ ქალაქის მუშა-მოსამსახურეზე არას ვიტყვი, რადგან ისინი გაცილებით მეტს ღებულობენ, ვიდრე ზემოხსენებულები.

ჩვენი მოსამსახურეები თხოულობენ დღიურების გადიდებას. მე იანვრის ოცში თფილისში ვიყავი სამუშაოგამომ[...]ის ამაზე და სხვა საქირბოროტო საკითხებზე, მაგრამ იქ მხოლოდ დაპირებით გამომისტუმრეს და მეტი არაფერი. 7 თებერვალს დეპოს მუშებმა კრება გამართეს და კატეგორიულად მოითხოვეს დღიურის გადიდება და ცხოვრების გაუმჯობესება. დღეს, 12 თებერვალს, გამგეობაში შემოვიდნენ ყველა დარგის მუშა-მოსამსახურეთა წარმომადგენელნი და დაბეჯითებით მოითხოვეს მათი მდგომარეობის გამორკვევა და გაუმჯობესება; გამგეობა, რომელიც ამ დრომდი დაპირებით კვებავდა თავის ამრჩევლებს, დღეს იძულებული გახდა ანგარიში გაეწია აღელვებული თანამოძმეებისათვის, აღუთქვა მათ ყოველივე ეს თავის მოვალეობის თავმჯდომარეს და ის თუ არ მიიღებს შესაფერ ზომებს, მათის ცხოვრების გასაუმჯობესებლად, მაშინ მიმართავს უკიდურეს ზომებს.

გაცნობებთ რა ზემოხსენებულს, პატივცემულო ამხანაგო, გამგეობის სახელით, გთხოვთ ჩვენს მდგომარეობაზე აცნობოთ მთავრობის თავმჯდომარეს საჩქარო ზომების მისაღებათ ბათუმის რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა მდგომარეობის გამოსარკვევად და გასაუმჯობესებლად, რომლის აღსრულება უნდა მოხდეს სასწრაფოდ და რიგის გარეშე; წინააღმდეგ შემთხვევაში კავშირის გამგეობა თავიდან იხსნის ყოველგვარ პასუხისმგებლობას მოსალოდნელ არასასურველ შედეგზე.

პროვინცია

ახალციხე. ქალაქი ახალციხე იყოფა 2 ნაწილად: ძველი და ახალქალაქი. ქალაქის ახალი ნაწილი ევროპიულ ქალაქს მოგვაგონებს; ძველი კი—აზიური ტიპისაა. გარჩევა არის ორივე ნაწილის მცხოვრებთა შორისაც: ქალაქის ახალ ნაწილში ვაჭრები, მდიდარი კლასი და ინტელიგენცია სცხოვრობს; ძველში კი—მუშები და ღარიბი ხალხი ცხოვრობს.

ერთი შეხედვით ახალციხე თფილისს მოგვაგონებს. მისი სოლოლაკ-ნაძალადევით მაგრამ დიდია განსხვავებაც: ნაძალადევი იყო და არის მკვირცხლი, ცოცხალი და მებრძოლი; სოლოლაკი კი ოქროში მჯდომი ლეშია; ნაძალადევი მუდამ ებრძოდა სოლოლაკს.

ძველ-ქალაქს დაკარგული აქვს ბრძოლის უნარი; იქ არ მოიპოებიან ცოცხალი ელემენტები.

მალე სამი წელიწადი შესრულდება, რაც რევოლიუცია მოხდა. ამ ხნის განმავლობაში საქართველო წინ წავიდა, ევროპას დაუახლოვდა. ჩვენ ხალხს კი—ისევ სძინავს, მასში ახალი არაფერია: ძველი ზნე-ჩვეულება, უსაქმობა, ფუქსავატობა,—აი რაში კლავს დროს იგი.

ერთ ერთ ამხ ნავის სიტყვით: მამაკაცები მთელ დღეებს ყავა-ხანებში ატარებენ ქალებიც აგროვებენ ფულებს, იყრიან თავს, მართავენ ვახშმებს და კაცებს ეჯიბრებიან ქეიფობაში.

სამწუხაროა, რომ ასეთ ხურთის იძლევა ის ადგილი, რომელიც ოდესღაც ყოველდა და დარიჯით ედგა ჩვენს კულტურას. მაგრამ აზიის ველურობამ თავისი გაიტანა. ეხლა წარსულს გვაგონებს მხოლოდ ციხე-კოშკების ნანგრევები და ჩამორჩენილი ხალხი.

სტუდენტის დღე 26 იანვარს აქაც იდღესასწაულეს. ხალხმრავალ დარბაზში გამართა საღამო, რომელსაც დიდძალი საზოგადოება დაესწრო. ამხ. ნ. ჩიმაკაძემ საღამოზე სიტყვა წარმოსთქვა.

ერთმა ჯგუფმა შეუდგა მუშაობას.

გაზეთ „განახლებულ მესხეთის“ გამოცემა დროებით შეჩერდა ეროვნ.

ქალაქში გავრცელებულია „ისპანკა“, რომელიც მეტ ზიანს ჯარის კაცებს აყენებს.

ბ. ქვაჟაძე.

—

ნიგოითი. (გურია) აქ მძვინვარებს ეპიდემიური ავადმყოფობა „ისპანკა“, რომელიც დღითი დღე იწირავს მრავალ მსხვერპლს. ეპიდემიისა გამო ადგილობრივ თემის სასკოლო სექციამ გადასწყვიტა სასწავლებლებში, რომლებიც სანახევროდ ისედაც ცარიელნი იყვნენ ეშ გარდამისა გამო, ერთი კვირით შეეჩეროს მეცადინეობა. ეპიდემიის გავრცელებას ხელს უწყობს დიდი თოვლი და მაგარი სიცივეები. ვითხოვთ ობურგეთის საზაზრო ერობისაგან საექიმო დახმარებას.

—

ფოთი. ამხ. ბკაკი ჩხენკელის მოხსენებიდან წმინდათ შემოსული 2 777 მანეთი შეტანილ იქნა ფოთის საქ. ს.-დ. მ. პ. კასაში.

განცხადებანი

ციკვის სასწავლებელი

ი. ა. როზენბერგისა.

არსებობს 27 წელიწადი ასწავლის სპეციალურად: აზიურს, ხაბალეტო და ევროპიულ ცეკვებს. მეცადინეობა ყოველ დღე დილის 8 საათიდან საღამოს 9 საათამდე. ჩქარი და კარგად შესწავლისათვის იძლევა სრულ პირობას. მისამართი: ნიკოლოზის ქუჩა № 101. (527-5-3)

კბილის ექიმი

ქ. ე. ბიბინეიშვილი.

იღებს ავათმყოფებს დილის 9—2 საათ. და 4—6 საათ. ნიკოლოზის ქუჩა № 64 (566—4—1)

ექიმი

დიმ. კოსტ, მე ერისთავი

(ოპერატორი 6)

იღებს ავათმყოფებს საღამოს 5—7 საათ. სასამართლოს ქუჩა № 52. (თ. 581)

მედიცინის დოქტორი

ივ. ღულაძე

სიფილისი, ვენერიული და კანის ავათმყოფობა. მიღება ავათმყ. ყოველ დღე საღამოს 5—7 ს. გარდა კვირისა მიჩნიკოვის ქუჩა, ზურაბოვის სახლი № 3 ბინა № 5 მიხაილოვის პროსპექტის მოსახვევი. (616—2—1)

დოქტორი მედიცინისა ყოფ. ასისტენტი ბერლინის და მოსკოვის უნივერსიტეტების კლინიკებისა

გ. გ. მეჰრაბიანი

შინაგანი ავადმყოფობა, ჰლექისა და გულისა. იღებს რენტგენის ელექტრო-წამლობის კაბინეტში. გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით. ჰლექების ოპერაცია—პნევმოთორაქსი. ყოველ დღე დილით 9—12 საათ. და საღ. 5—8 საათ. ბეჟანოვის ქ. № 23. ტელეფ. 7—92. მიწის ძვრისაგან დაზარალებულებს აქიმობს უფასოთ. (თ. 6 6

ექიმი [illegible]

იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე საღამოს 6—7 საათამდე. [illegible] ქუჩა № 27, [illegible]

ექიმი

პ. გ. ვართანოვი

სპეციალურად კანისა და ვენერიული სნეულება (სიფილისი "606" და 914" შეშხაპუნება). მიღება: დილით 8—9 საათ. საღ 5—7 საათ. სურამის ქ № 9, ვაგზლის ქუჩის კუთხე, რკინის გზის სამმართველოს პირდაპირ. (თ. 546)

ექიმი ა. [illegible]

შინაგანი და ქალთა სნეულებანი. ექიმობა და გამოკვლევა ყველა თანამედროვე საშუალებებით. სპეციალურად: გულის, ფილტვების, კუჭ ნაწლავების: ძარღვების და ნერვიულ სისტემის. რენტგენისა და ელექტრო-სამკურნალო კაბინეტი. მიღება დილის 11—12 და საღამოს 4—7 საათ. კრილოვის ქ. № 5, ბინა 3. (471)

ექიმი

გ. ი. მირიანაშვილი

შინაგანი სნეულებანი, მიღება საღ. 5—7 საათამდე, გარდა კვირისა. ანდრეევის ქუჩა, № 74. ბინა № 1. ვაგზლის ახლოს. (249)

ექიმი დ. ზ. [illegible]

იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს დილით 8—9 ს-დის და საღამოთი 4—6 ს-დის. მიხეილის პროსპ. № 64. (სათავადაზნაურო ახლოს) ტელეფ. 14—60. (თ.—2662.)

ოზურგეთში

ექიმი **აბაშიძე**

ღებულობს ავათმყოფებს შინაგან სენით: ფილტვების, გულის, კუჭის და ნაწლავების, ჰლექის აქიმობს „ტუბერკულინით“ და „ფოსფაციდით“, ვენერიული: სიფილისი და მისი შედეგები—„914“ და „606“ შეშხაპუნებით. ქ. ხიმაშვილის სახლში. (კუპ. 60)

კერძო სამკურნალო

ექ. დონხინისა

(შუდმივი საწოლებით) მიხ. ქ. № 141 ტელეფ. 5—97

(სამხედრო სასწავლებლის წინ კინო ტეატრ „ამოლის“ გვერდით). ყოველგვარი სნეულებიანი ავათმყოფების მიღება სრული პანსიონი. ცალკე ოთახები (თ. 218)

ოფთალმოლოგიის ექიმი

ნ. მ. ცხვედაძე

იღებს ავადმყოფებს დილით 1—3 საათამდე. იზმაილოვის ქუჩა № 11. [illegible] ქუჩიდან პირველი შესახვევი. (თ. 3822)

ექიმი გ. ა. [illegible]

სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება „606“ და „914“) ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. [illegible] მისამართი: [illegible] ქუჩა № 23

═══ ვერის ხიდთან ═══

ს. ბეზრუჩკოს

მაღაზიაში

ყოველ გვარი სხვა და სხვა

სამანუფაქტურო საქონელი

არჩევით.

ყველანი ყიდულობენ მხოლოდ ამ მაღაზიიდან

სპეციალური დავალებით ჩამოტანილია პირდაპირ ინგლისიდან, საფრანგეთიდან იტალიიდან და გამოტანილია გასაყიდათ შემდეგი საქონლები:

შევიოტი—ქალისა და მამაკაცის კოსტიუმებისა და პალტოებისათვის. საკოსტიუმო მატერიები მამაკაცისათვის, მხოლოდ ინგლისური. ბავშვებისა და ქალების ტანსაცმელებისათვის მილეხული მატელის ფართლეულობა (მატელის ემიტაცია) საუკეთესო თანამედროვე მატელის ქსოვილები პრაქტიკული და მასარჩავი—იაფათ. აბრეშუმეულობა: კრეპ-დე-შინე, ტაფტა, ლიბერტი და სხვ. ყველა ფერისა—არჩევით. ფუალები, მარკიზეტები და სხვა მსუბუქი ქსოვილობა—გემოვნებით არჩეული საშარვლე ფრანგული ტრიკო სამმაგი გამძლეობისა ნაჭერი 450 მანეთი. მადაპალამი, მანკორდი, შიფონი, ბატისტი, ნანსუკი ბავშვებისა და ქალების და მამაკაცების საცვლებისათვის. ლასტიკი სპეციალურად მამაკაცის კოსტიუმისათვის, მადაპალამი შვეიცარული 24 ვერშოკიანით, საუკეთესო ღირსების. ბატისტები, ხოლოტანკები, სატინები, დიდძალი ჩითეულობა: ოქსფორდი, ზეფირი, სხვადასხვა გვარი სასარჩულე მატერიები. პრიუნელი შავი და თეთრი რაგოყი ქალის ფეხსაცმელებისათვის და მრავალი სხვა საქონელი.

ზემოდ მოყვანილიდან სჩანს, რომ საქონელს მაღაზია ღებულობს უშუამავლოთ თვით მწარმოებლისაგან და პირდაპირ იმ ადგილებიდან, სადაც საქონელი კეთდება, ამიტომ საქონელი არის საუკეთესო ღირსების, ლამაზი, მხატვრული და ამასთანავე მოდური.

რაც შეეხება ფასებს ეს საყოველთაოდ ცნობილია, რომ ს. ბეზრუჩკოს მაღაზია (ვერის ხიდთან) საქონელს ჰყიდის ყველაზე უფრო იაფად, და ამისთვის ყველა მისგან ყიდულობს. (635—1—1)